

O'zbekiston adabiyoti va san'ati

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЬАТИ Haftalik gazeta • 1956-yil 4-yanyardan chiqsa boshlagan • www.uzas.uz • 2009-yil, 1-oktyabr • № 40 (4023)

ЎЗБЕКИСТОН ЎҚИТУВЧИ ВА МУРАББИЙЛАРИГА

Муҳтарам муваллим ва мураббийлар!

Қадрли устозлар!

Аввалимбор, сизларни умумхалқ байрами

— ўқитувчилар ва мураббийлар куни билан

чин қалбимдан муборакбод этиб, барчангизга ўзимнинг чукур хурмат ва этиромимини билдиришади баҳтиерман.

Бугун сиз, азизларинг — кўз нури ва

калб кўрини, бор билим ва таҳжисини ёш

авлод тарбиясига бағишил, маърифат зи-

ёсими тартиб келәтган фидойи инсонларини шашнига самимий тилапларимизни из-

хор этишини бар биримиз учун ҳам карса, ҳам

фазр деб биламиш.

Хурматли ватандушлар!

Шу ойнинг бошида бутун ҳалқимиз барч-

миз учун ёнг улуг ва ёнг аиз булган миллий

байрамимизни — Ватанимиз мустақиллиги-

нинг 18 ийлигини катта завъ, гурур ва ифти-

хор билан нишонлашади.

Бундан 18 ийл олдин ҳалқимиз ўз тақ-

дирини ўз қўлига олдиг, асрлар давомида

орзиги кутган экрникин, ва озодлигини

кўлга киритиб, ўз олдига ҳеч кимдан кам

бўлмайдиган мустақил демократик давлат,

Фуқаролик жамияти куриш, юртимизда

тинч-союшишта ва фаровон ҳёт барло

етиш, ҳалқаро майдондан муносиб ўрин

егалаш каби улуг ва эзгу максадларни

кўйиб, ўзимизга хос ва ўзимизга мос та-

рақиёт ўйланини танлаб олди.

Утган ийлар мобайнида Ватанимиз

эришган ютув ва марраларни сархисоб

қилар эканмиз, тарихан қисса бир даврда

юртимизнинг, шахар ва қўшиларимизнинг

қиёфаси тобора ўзгариб, чекраси обод бўләтганини, иқтисолдимизни ўзимизни яхши

боскичга кўтарилиб, тез суръатлар билан

ривожланадигани, турмушимиз, ҳаёт тар-

зимиз юксалиб бораётганини кузатиб, ді-

римизда ўшаётган ҳар қайси инсон ўзи ва

оиласи мисолида биз танлаб олган

йўлнинг, қандай оғир ва машакатли бўлма-

син, нақадар тўғри эканни кундалик ҳаёт-

сан, сезиз, унинг натижаларидан бахраманд

булиб бормоқда.

Шуну таъкидаш кераки, биз ўз максад-

ларимизга ёришиш учун осон йўйни қидри-

мадик. Турли хил енгил-елли маслаҳат ва

зугумларга берилмасдан, вазminлини кельиб

ишилаб чиқарни модернизация килиш ва

янгитадиган куришга, давлат ботшаруви, икти-

сад ва молия тизими соҳасида ҳаётнинг ўзи

талаф қилаётган янгиланиш ва ўзгаришларни

амалга ошириши ёришидик.

Аввалимбор, ўз күнимиз ва имкониятлари-

мига сунниб, ер ости ва ер усти боиликли-

миз, табии захираларимизни ҳалқимиз ва

келжак авладимиз мағафати йўлида

окипона ишилтадик. Жаҳондаги ривожланган

давлатлар таҳжисини ўрганиб, уларнинг

техника ва технологияларини олиб келиб,

ишилаб чиқарни модернизация килиш ва

янгитадиган куришга, давлат ботшаруви, икти-

сад ва молия тизими соҳасида ҳаётнинг ўзи

талаф қилаётган янгиланиш ва ўзгаришларни

амалга ошириши ёришидик.

Шу борада мумкин бир масалага ўтиборин-

гизни қаротмокчиман.

Мамлакатимизда барло атилган ана шу

тузилмаларнинг тўлакони фаoliy тартиби,

миллий манбаатларимизга хизмат

клиши учун уларни янгиза фикрлайдиган,

замон талабларига жавоб берадиган юксак

малакали кадрлар билан таъминлаш, Ўзбеки-

стоннинг мустақил химоялаш, сарҳадла-

римиз дахлисларни саклаш, ҳалқимизнинг

осуда ҳаётини мустаҳкамлаш масаласида дав-

латни давлат, жамияти жамият кирадиган,

замондан тараққиёт учун суб билан хаводек

зарур бўлган барча ўзимизни ўтибкори

тозиганлиги.

Биз бошлигар ўшадиган ани таъкидаш

муроҷа мавжуди муроҷа муроҷа муроҷа

муроҷа муроҷа муроҷа муроҷа муроҷа муроҷа

<

Машхур ирланд адиби Жеймс Джойс иходи ўзбек китобхонлигига таниши. Ёзувининг «Дублинкликар» туркумидан бир неча хикоя ва «Навқорон санъаткор сийрати» романни ҳамда «Улисс» романидан бир неча боблар она тилимизга тархими қилиниб эълон этилди.

Бўғун сизнинг ёзгиборининг гаволи этилаётган Ж.Жойс шеърлари унинг «Chamber Muzik» (*«Камерли мусика»*) тўпламидан ўзининг ишлаб юл шевърий тўпламини ёзётган пайтда, яни 1904 – 1907 йилларда адид «Стивен – қархамон» номли асари устида ишлабтаганди. (Бу асар кейинчалик кайта ёзилди, «Навқорон санъаткорниң сийрати» номи билан ўзлон килинган). Жойс иходи таджикотилири мазкур асар билан шевърий тўплам хайратланарли даражада бир-биридан фарқ қилишини тақдидашди. Зеро, китобхон роман қархамони китобкорнинг характерларидаги фарқни кузатиб, бу иккى китоб бир ижодкорнинг қаламига мансублигига ажабланниши ҳам мумкин.

«Chamber Muzik»даги шеърларда лирика билан пародиянинг идеал билан моддий мавжудликнинг кинояларга пардаланган жозибалий уйгун талкинини кузатамиш. Ж.Жойс иходи ва тархиман ҳоли ҳақида фундаментал таджикот яратган олим Г.Горман бир субҳатда Жойс ўзининг шеърлари ҳақида гапириб: «Мен «Камерли мусика»ни ўзимга исён сифати ёздим», деган гапини кептиради.

Истеъоддод шоира ва тархимон Бегорим Холебеков инглиши тилидан Роберт Бёрнс иходидан айром намуналарни ўзбек тилига агадириб, тархимонлик иктидорини кўрсатган эди. Бугун таджик этилаётган Ж.Жойс шеърларини аслиятдан қилинган тархималари ҳам сизга манзур бўлади, деган умиддамиш.

Носир ҚАМБАРОВ,
филология фанлари номзоди, доцент

Кенг кулочин сув узра тараған
Ёнб үсаётган чирмовгул.

Тўлқинлар шўх, шафқатсиз, бебош,
Арғимчоқдай тебратар уни.
Нозик танди чўн, буок бардош –
Шундай ўтар унинг ҳар куни.

Юқасалвер, о, чирмовулим,
Қояларга маҳкам ўнашиб.
Сенга бокиб, бекарор дилим
Яшаб кетди баҳтта ўрлашиб!

КЎНГЛИМ ТУБИДА

Бор умидим, ишончим менинг
Беҳаюват қалбимдир – тахтисиз.
Бир бўсадан бойбай кетар у,
Бир айрилик этди баҳтисиз.

Айласа гар севти баҳтёр,
Нечун этмай уни ўтишер?

Гагаралар* могор инларга
Яшингандай жавоҳирларни,
Сақладим мен кўнглим тубида
Ишқ алтими ноеб сирларни.

Гагарларек бўломасак биз,
Бу дунёда не деб юрибимиз?

Инглиз тилидан
Бегорим ХОЛБЕКОВА
тархималари.

* Гагара – дениз тубига ўнгиги, дур
ва марваридларни ўйгувчи гавеси қуши.

Шамоллар кирмайдиган
Қайнок бағирда бўлсан.
Ғамларни унгасман-у,
Майниди кейин ўлсан.

Мехрибон, гамхўр бўлса
Мен талингандай ул оғуши.
Роҳат ҳамроҳим бўлса,
Ухлаб кўрсайдим он туш.

Садоқатсиз ағернинг
Ваъдалари бетайни.
Қалбиди чўл, олов ийк,
Совъ қолган кулдайди.

Чин ошиқнинг кўксиди
Ёнб турган лола бор.
Ишқин ошкор айтотган
Дублинда бир бола бор.

ЧИРМОВГУЛ

Ўз ҳолича магрур, нуқаранг
Шаршарага талиниш нуқул,

Хагаралар – дениз тубига ўнгиги, дур
ва марваридларни ўйгувчи гавеси қуши.

Хикоя

Ҳар кунги одатимга кўра, эрта тонг
да кўнгага чиқдим. Субҳидан сукунатидан
дилим яйради. Негадир ҳеч
ким кўринишни. Рӯпрадаги тўккис
қаватли ўйдагиларни ўйку босганини,
биронта деразада чирор йўк, одам
шараси сезилимайди.

Автобус бекатига келсам, у ерда
ҳам кеч зор йўк – ит-мушуклар кувалашиб юрибди. Одатда, бундай пайтларда
бекат тўла одам бўларди. Ким ишга, ким ўшиқи, яна-кимдир бозорга,
дегандай... Каирялар масжиддан
ўй-ўйига қайтиб бўлган, ўйкунни
кеялган жойдан давом этирадиган
вакт. Оша кетганлар ё амири-матрӯf
тинглашашти, ё лаганин бўшатиша-
япти. Хуллас, тирикчилик кўйида
қимрилаган жон борки, ҳаёт деган
жон аввалига митлилаб, сунг бик
қирлаб қайнади бунака пайтда.

Хозир эса, ҳатто фаррошлар ҳам
йўй-ал! Оғиз-бурнини рўмёли билан
ураб олиб, бекатда одамлар турибди,
демай, супургисни ҳар сермаганда
чанг-тўзон осмонга булутдек
кўтарилиб турса ҳам, кўчада одам
бўйин экан.

Автобуслар кўринмаётганига ўрганиб
котиғиб юрибди. Нима бало, атроф
кишоқлардаги одамлар ҳам ухлаф
колганин бугун? Ҳеч ким кўринимагани
кишоқларнинг бакир-чақири, бо-
лаларнинг бигифлаши ҳам бундай
пайтда кулоқка ҳайтбахш оҳангдек
эшитилиб кетади.

Кўчага бемахал чиқиб кетдими,
деб ўйласам, йўк, соат одатдаги
вактини кўрсатиши, осмон ёришиб
кетган.

Боя қўчадаги сукунатдан руҳим
хузв қилган бўлса, энди бутун ву-
жудимни вахима боса бошлади. Бу-

нақа манзарани ҳатто тушимда кўр-
маним. Каттакон шахарининг катта
бир мавзецида ит-мушукларни, яна...
бир ўзимман! Битта мушук менга
яқинлашиб, нимадир деди: «Ўзим ҳам
хайронман», дедим гўё уни тушун-
гандек.

Мушук кетган томонига ёнгил ша-
мол эсиб, ер юзини сийалаб бироз
чангиди, музқаймоқ қофозини ши-

на. Ўзингандан жирканса ҳам пулинган-
дан айланиб ўрлигидагин бозор
яхши! Чунки бу ерда доим одам бор!

Бозор томонига ёлиб кетаяпману
йўй-йўлакай ўша-ўша бўм-бўшил.

Кавати ўйлар, дўконлар, бекатлар
Бахмал боғларнинг гуллайди баҳор.

Калдирғочлар кучган айвонларинги,
Юртим, пешонангни нур ўтган чоғар.

Бу кун багринг аро кулар Иқболлар,

Сенинг қаротигонда лиҳайлан асли.

Қалбига ҳарорига улайдиган масрур,

Ўн саккиз ўтишнинг баҳор гуллини.

Сен кўнгига баҳорим, ашборигансан,

Бахтинг пештоқига ўзилган сўзим.

Қўниш чизиб ўйған юрак қатига,

О, Ватан, аслида сен – менинг ўзим!

Бу кунга баҳорим, ашборигансан,

